

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.186/2022/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Csőke Andrea előadó bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Az adós: adós1

Az adós felszámolója: felszámoló1

A felszámoló jogi képviselője: Dr. Zudor Mónika ügyvéd cím1

A kifogást előterjesztő hitelező: hitelező1

A kifogást előterjesztő hitelező jogi képviselője: Dr. Klesics és Dr. Tuller Ügyvédi Iroda
cím2

Az I. rendű érintett hitelező: hitelező2

A II. rendű érintett hitelező: hitelező3

Az I-II. rendű érintett hitelezők jogi képviselője: Borbély Ügyvédi Iroda cím3

Az

Az **Az eljárás tárgya:** kifogás felszámolási eljárásban

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kifogást előterjesztő

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkhf.44.092/2021/2

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 23.Fpkh.226/2020/36.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartja.

Kötelezi a kifogást előterjesztőt, hogy 15 napon belül fizessen meg a felszámolónak és az I. rendű érintett hitelezőnek személyenként 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Sikertelen csődeljárást követően az adós felszámolását 2020. február 7-én indította meg a bíróság, felszámolóként az I. Kft. került kirendelésre.

[2] A felszámoló a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 49/D. §-a alapján a kifogást előterjesztő hitelező 82.400.000 forint, míg az I. rendű érintett hitelező 301.236.881 forint biztosított követelését hitelezői nyilvántartásba vette. A kifogást előterjesztő jelzálogjogát és végrehajtási jogát jegyezték be korábban az ingatlan-nyilvántartásba.

A kifogás és a felszámoló, valamint az I. rendű érintett hitelező ellenkérelme

[3] A kifogást előterjesztő hitelező elsődleges kérelme arra irányult, hogy az elsőfokú bíróság a Cstv. 51. § (3) bekezdése alapján semmisítse meg a felszámolónak az I. rendű hitelező teljes hitelezői igényének nyilvántartásba vételére vonatkozó intézkedését és kötelezze a felszámolót a hitelezői igény törlésére. Másodlagos kérelme arra irányult, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű hitelező követelése 39.120.000 forintot meghaladó részének a Cstv. 49/D. §-ba történő besorolását semmisítse meg és azt sorolja át „f” kategóriába. Kérte ennek türéseire kötelezni az I. rendű hitelezőt. A kifogás előterjesztéséhez való jogát a Cstv. 44. §-ára alapítottan indokolta meg. Előadta, hogy az I. rendű hitelező követelését az adós 2013-2017. éves beszámolóiban nem tüntették fel, ezért azok nem is léteznek. A másodlagos kérelmét arra alapította, hogy a korábban folyamatban volt csődeljárásban a biztosított ingatlan mint zálogtárgy értékét jogerős határozatban 121.520.000 forintban határozták meg, így a kielégítési sorrendre figyelemmel az I. rendű hitelező követelése a nyilvántartásba vett összeggel szemben csak 39.120.000 forint összegben biztosított (figyelemmel arra, hogy csak második ranghelyű a biztosíték és az első ranghelyen a kifogást előterjesztő hitelező szerepel).

[4] A felszámoló a kifogás elutasítását kérte. Ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a támadott hitelezői igény közokiraton alapul, korábban elismerték, ezért nem volt jogalap a nyilvántartásba vétel megtagadására vagy a követelés vitatására. Állította, hogy a kifogást előterjesztőnek a jelzálogjogok bejegyzési sorrendje okán nincs jogi érdekeltsége a jelen kifogás előterjesztésére. Az érintett hitelező biztosított követelését a felszámolási eljárásban kialakult gyakorlat szerint vette nyilvántartásba.

[5] Az I. rendű hitelező bejelentette, hogy 2020. július 24-én a felszámolásban érvényesített követelését átruházta a II. rendű hitelezőre. Az elsőfokú bíróság a 27. sorszámu végzésével a II. rendű hitelező félként történő „perbevonását” engedélyezte, egyúttal az I. rendű hitelező eljárásból történő elbocsátása iránti kérelmét elutasította, mert a kifogásoló az I. rendű hitelező elbocsátásához nem járult hozzá. A végzést a másodfokú bíróság a 11.Fpkh.43.224/2021/2. sorszámu végzésével helybenhagyta.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

[6] Az elsőfokú bíróság a kifogást elutasította. A végzés indokolásában a Cstv. 49/D. § (3) bekezdésére hivatkozva megállapította, hogy a kifogást előterjesztő jelzálogjoga és a végrehajtási joga előbb keletkezett, mint az I. rendű hitelezőé, ezért kielégítési elsőbbsége folytán az I. rendű hitelező követelésének nyilvántartásba vételével összefüggésben nem szenvedhet sérelmet, így nem illette meg a jogosultság a kifogás előterjesztésére. Mindezek alapján a Cstv. 51. § (1) bekezdésének alkalmazásával döntött.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[8] A végzés indokolásában kifejtette, hogy a Cstv. 51. § (1) bekezdése alapján indított eljárás tárgya a felszámoló intézkedése vagy mulasztása. Az ellenérdekű fél

elsősorban a felszámoló, akivel – adott esetben – azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek azok a hitelezők, akiket a sérelmezett felszámolói intézkedéssel történő érintettségük miatt a kifogásoló félként bevont a kifogási eljárásba. Ebből következik, hogy ha a felszámoló az ellenkérelmét a kifogásoló által állított tényekre is kiterjedően előterjesztette, azt a bíróságnak el kell bírálnia.

[9] A Cstv. 51. § (1) bekezdésében meghatározott intézkedés folytán elszenvedett sérelem megvalósulhat úgy is, hogy a kifogást előterjesztő követelésének kielégítési esélyeit a másik hitelező besorolása, illetőleg más követelés elbírálása közvetlenül érinti, azonban a felszámolási eljárás állásától függően a hitelezői igények azonos osztályba sorolása és azok értéke egyéb okból is befolyásolhatja a jogait, illetőleg kötelezettségeiket.

[10] A Cstv. 44. § (1) bekezdése szerint a felszámolási eljárásban az egyezség megkötéséhez elegendő, ha azt a jogosult hitelezők szavazatának legalább a fele minden csoportban támogatja, feltéve, hogy az összes követelés több mint felét ezeknek a hitelezőknek a követelése kiteszi. A Cstv. 49/D. §-a szerint besorolt hitelezők külön csoportot alkotnak, akikre az egyezség megkötésénél eltérő szabály irányadó, mert a követelésük kiegyenlítéséig a szavazatuk 2/3-a szükséges annak támogatásához. Ebből következik, hogy a biztosított hitelezők követelésének kiegyenlítéséig a többségi szavazattal rendelkező hitelezők az egyezségkötésnél figyelembe vehető szavazati arányukra tekintettel adott esetben a kielégítési sorrendben elfoglalt helyüktől függetlenül is alakíthatják a kielégítési elsőbbséggel, de kevesebb szavazatszámmal rendelkező biztosított hitelezők adóssal szemben fennálló jogait és kötelezettségeit. Mindezek miatt a kifogásoló jogainak sérelmét az is megvalósíthatja, ha a lehetséges szavazati arányokra tekintettel a követelések nyilvántartásba vételével összefüggő jogszabálysértés folytán nem lehet érdemi befolyása egy esetleges egyezség megkötésénél.

[11] A jelen esetben a felszámoló a Cstv. 49/D. § alkalmazásával az I. rendű hitelezőt 301.236.881 forint, míg a kifogást előterjesztőt 82.400.000 forint erejéig azonos csoportban vette nyilvántartásba, így egyezség esetén a II. rendű hitelező az I. rendű hitelező jogutódjaként 6024 szavazattal, míg a kifogásoló a kielégítési elsőbbségétől függetlenül csupán 1648 szavazattal rendelkezne. A II. rendű hitelező szavazatai ezáltal önmagukban elegendőek lennének egy esetleges egyezség támogatásához, míg a szavazatok összeségét kitevő 7672 szavazathoz képest 21%-os szavazati aránnyal rendelkező kifogásoló nem tudna arra érdemi befolyást gyakorolni. Mindezek következtében az I. rendű hitelező (illetve a jogutódlás folytán a II. rendű hitelező) biztosított követelésének értéke a kielégítési sorrendben elfoglalt helyétől függetlenül is alakíthatja a kifogást előterjesztő jogait és kötelezettségeit, ezáltal valóságos és később nem orvosolható sérelmet szenvedhet, ha a felszámolónak a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos intézkedése jogellenes. Ez utóbbi indokok miatt a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a kifogást előterjesztőt a kielégítési elsőbbsége miatt a Cstv. 51. § (1) bekezdése alapján nem illette meg a jogosultság a kifogás előterjesztésére, ezért a továbbiakban a kérelem alapjául megjelölt indokokat vizsgálta.

[12] A bejelentett hitelezői igény elbírálása és annak nyilvántartásba vétele az adós és az érintett hitelező között fennálló relatív hatályú kötelmi jogviszonyt érinti, így a felszámoló a Cstv. 34. § (2) bekezdés alapján az adós törvényes képviselőjeként ennek a jogviszonynak a keretein belül jogosult dönteni a követelés egészben vagy részben történő elismeréséről,

illetőleg annak vitatásáról. Vita esetén ennek végső elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik [Cstv. 46. § (6) bekezdés]. Az érintett hitelező és az adós közötti jogviszony relatív hatálya ezáltal harmadik személyre, így a további hitelezőkre nem terjed ki, akik a jogviszonyt alakító anyagi és eljárási jogokkal abban a kivételes esetben rendelkeznek, ha a nyilvántartásba vétel a Cstv. garanciális rendelkezéseibe ütközik, illetőleg a felszámoló intézkedése az egyedi és a jogviszony keretein belül történő értékelésen túl további mérlegelést nem igénylő kirívó jogszabálysértést tartalmaz.

[13] A felszámolónak az adóssal és a hitelezővel szembeni jogosultságai a felszámolás elrendelésétől kezdődően keletkeznek, így a korábban kötött ügyletek alapján fennálló követeléseket a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok (elsősorban okiratok) alapján bírálhatja el, és ezek értékelésével alakítja ki az álláspontját egy követelés nyilvántartásba vételéről, vagy annak vitatásáról. A bejelentett követelésnek csupán az egyik lehetséges, de nem kizárólagos bizonyítéka, ha azt az adós az éves beszámolóban feltünteti. Amennyiben a hitelező a követelést alátámasztó okiratokat becsatolta, azokat a felszámoló értékelte, és a besorolást érintő intézkedése bizonyítékként elfogadható bizonyítási eszközökön alapul, a jogviszonyban nem érintett harmadik személy (másik hitelező) a fenti indokok miatt azt érdemben nem támadhatja. Mindezekre tekintettel a számvitelre irányadó szabályok esetleges megsértése önmagában nem ad alapot a felszámoló elismerésen alapuló jognyilatkozatát is megvalósító besorolás felülbírálatára.

[14] A rendelkezésre álló adatok alapján az I. rendű hitelező a követelés alapjául szolgáló iratokat becsatolta, a felszámoló azokat elbírálta, és ennek alapján vette nyilvántartásba az I. rendű hitelező követelését, míg annak nincs érdemi jelentősége, hogy az okiratokkal egyébként igazolt és a felszámoló által elbírált követelést az adós az éves beszámolóban miként tartotta nyilván. A kifejtett indokok alapján a felszámolónak a besorolást érintő tevékenysége a kifogást előterjesztő által előadott okból nem tekinthető jogszabálysértőnek, ezért az elsődleges kérelme nem teljesíthető.

[15] A kifogást előterjesztő helyesen hivatkozott arra, hogy a biztosított vagyontárgy az értékét meghaladóan nem nyújthat biztosítékot a követelésre, azonban a vagyontárgy pontos fedezeti értéke a felszámolási eljárásban csak annak értékesítésekor állapítható meg. Más a helyzet a csődeljárásban, amelyben nem kerül sor értékesítésre, de egy adott időpontra vetítve, a csődegyezséghez szükséges szavazatok megállapítása végett meg kell határozni a biztosítékként szolgáló vagyontárgy becsült értékét.

[16] A vagyontárgy értékét egy adott időszak tényleges keresleti-kínálati viszonyai határozzák meg, amely a piaci környezet hatására akár néhány hónapon belül is jelentősen változhat. Mindezt egyértelműen alátámasztja a termőföldnek nem minősülő ingatlanok hitelbiztosítéki értékének meghatározására vonatkozó módszertani elvekről szóló 25/1997. (VIII. 1.) PM rendeletnek az értékelési szakvélemény időbeli hatályáról rendelkező 5. §-a, amely szerint a statisztikai alapú értékelés kivételével a hitelező az értékelési szakvéleményben javasolt értéket az értékelés készítésének időpontjától számítva legfeljebb kilencven napig fogadhatja el a hitelbiztosítéki érték meghatározásához.

[17] A felszámolási eljárásban történő hitelezői igénybejelentés elbírálásának és a vagyonértékelés szükségességének időbeli eltérése miatt a követelés nyilvántartásba

vételének időpontjában a fedezeti érték pontosan nem állapítható meg, ezért ekkor még a felszámoló sincs abban a helyzetben, hogy ennek figyelembevételével sorolja be a hitelezői igényeket. Mindezek alapján a kifogásoló másodlagos kérelme sem teljesíthető, mert a korábban folyamatban volt csődeljárás alatt irányadónak tekintett érték a biztosított követelés felszámolási nyilvántartásba vételénél nem tekinthető viszonyítási szempontnak, így ebből az okból az I. rendű hitelező biztosított követelésének besorolása nem változtatható meg.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

[18] A kifogást előterjesztő felülvizsgálati kérelmében – tartalma szerint – a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatásával a kifogásnak történő helyt adást kérte oly módon, hogy a Kúria kötelezze a felszámolót a II. rendű hitelező javára nyilvántartásba vett hitelezői igénynek a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartásba vett része 39.700.00 Ft összegre történő csökkentésére, míg az ezt meghaladó igény Cstv. 57. § (1) bekezdés f) pontja szerinti kategóriába való besorolására. Másodlagosan kérte a jogerős határozat – elsőfokú végzésre is kiterjedő – hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítását.

[19] Állította a Cstv. 37. § (1) bekezdése, 44. § (1) bekezdése, 49/D. § (1) és (3) bekezdése, 12. § (2) bekezdés a) pontja, (3) bekezdése, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:135. §-a, 6:57. § (1) bekezdése, 5:126. § (1)-(2) bekezdése, az Alaptörvény XXVIII. cikke, a Cstv. 46. § (6) bekezdése, 51. § (1) bekezdése és 34. § (2) bekezdése, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 265. § (1) bekezdése, 266. § (1) bekezdése, 341. § (1) bekezdése és 176. § (1) bekezdés d) pontjának a megsértését, valamint azt, hogy eltértek a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.086/2009/4. számú (EBH2010.215.), a Kúria Gfv.VII.30.161/2017/13. számú döntésében kifejtett elvektől.

[20] Hangsúlyozta, hogy a bíróságok nem döntöttek a kifogás érdeméről, a jogerős döntés nem merítette ki a kérelmet, nem értékelte, hogy az I-II. rendű érintett hitelezők nem vitatták a kifogásban írtakat.

[21] A felülvizsgálati kérelem indokolásában kifejtette, a Cstv. a csődeljárásban a zálogtárgy értéke erejéig tekinti biztosított követelésnek a formailag biztosított igényt. A felszámolási eljárásban azonban ilyen korlát nincs, ahogyan erre a felszámoló és a jogerős végzés is utalt. Álláspontja szerint azonban a felszámolási eljárásban is irányadó a Ptk. 5:118. § rendelkezése.

[22] A Cstv. megalkotói nem számoltak a felszámolási egyezség megkötésével, amely nem veszi figyelembe a zálogjogok ranghelyét. Nem vitásan a felszámoló a hitelezői igényt a csődeljárástól eltérően ártértékelheti, az adott esetben azonban többlettényállási elem az, hogy éppen a kifogással érintett hitelezői igény tárgyában született jogerős bírósági határozat, amit a Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja alapján figyelembe kellett volna venni. A felszámoló besorolása azért is jogszabálysértő, mert nem vette figyelembe a jogerős bírósági határozatban írtakat.

[23] Hivatkozott a Kúria Gfv.VII.30.161/2017/13. számú döntésére, amely alapján a felszámolási eljárás része a csődeljárás, a két eljárás egységes egész.

[24] Álláspontja szerint a zálogjoggal biztosított követelés dologi jogi igény, az Alkotmánybíróság következetes joggyakorlata szerint pedig a tulajdonhoz fűződő alkotmányos alapjogot tágan kell értelmezni, amibe az elsőranghelyi zálogjogon alapuló hitelezői igény is beletartozik.

[25] A Cstv. nem tartalmaz olyan kötelezettséget vagy lehetőséget, hogy a vagyontárgy értékesítésekor az akkori időponthoz igazodóan kell bármilyen igény jogalapjáról vagy összegszerűségéről dönteni. A követelések a felszámolás megindulásakor a Cstv. 35. § (1) bekezdés alapján esedékessé válnak, amiből az következik, hogy a zálogjoggal biztosított követelés is akkor válik esedékessé, nem a zálogtárgy értékesítésekor. Nem vezethető le jogszabályból az a gyakorlat, hogy a felszámolók a vagyontárgy értékesítésekor utólag határozzák meg a biztosítékul szolgáló vagyontárgy értéke alapján a zálogjoggal biztosított hitelezői igények összegét. Ez ellentétes a tulajdon alkotmányos védelmének alapelveivel és az Alaptörvény XVIII. cikkével.

[26] A hitelezői igény besorolása a felszámolás eljárás során alapvetően garanciális, a besoroláshoz szavazati jogok, a vagyonértékesítést, a kielégítést érintő jogosítványok járulnak. A garanciák nem érvényesülnek, ha a hitelezői igények különböző feltételezésektől, jövőbeli bizonytalan helyzetektől függően változhatnak, az elsőhelyi jelzálogjogosultakat a hátrébb álló, biztosítottként besorolt, de a követelésre fedezetet már nem nyújtó vagyontárgyakhoz mért szavazatokkal kényszerítik kényszeregyezésre.

[27] Kiemelte a Kúria Gfv.VII.30.161/2017/13. számú döntését, mely szerint a csődeljárás időtartamát és a felszámolás megindulásáig tartó időszakot a felszámolási eljárás részeként kell figyelembe venni. Miután a fizetéseképtelenségi (csőd-, illetve felszámolási) eljárás megindulásával a polgári jogi szabályok helyébe speciális rendelkezés léphet, ezek érvényesülése csak úgy biztosítható, ha alkalmazásuk során a fizetéseképtelenségi eljárások egységnek minősülnek. Ebből kiindulva – álláspontja szerint – a felszámolási egyezsénél is érvényesül az „értéke erejéig” csődeljárásbeli szabály a zálogjogos hitelezői minőség meghatározásánál, s miután ezt a jogerős döntés figyelmen kívül hagyta, jogértelmezése ellentétes a Kúria jogértelmezésével.

[28] A biztosított követelés és a kielégítési jog terjedelme egymással összefüggő, de külön fogalmak. Míg a biztosított követelés kötelmi jogi tény, amelyre a zálogjog járulékos jogként irányul, a kielégítési jog terjedelme a zálogjog tartalmi eleme, amely megmutatja, hogy a zálogjog ténylegesen milyen mértékben terheli a zálogtárgyat.

[29] A zálogjog fennállása alatt a biztosított követelés összege változhat, de a felszámolási eljárás megindulásakor valamennyi követelés, így a zálogjoggal biztosított követelés is esedékessé válik, így a biztosított követelés mértéke ekkor rögzül.

[30] Hangsúlyozta, hogy a jogerős végzés nem felel meg a Pp. 266. §-ának, az ítéletábla levezetése, amely szerint megilleti a kifogást előterjesztőt a kifogásolás joga, eltér a

Kúria gyakorlatától. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.086/2009/4. (EBH2010.2154) számú határozatában foglaltakra. Az elsőfokú bíróság is téves határozatot hozott, de az azt felülbíráló ítélőtáblai végzés is téves indokokkal állapította meg a kifogást előterjesztő perbeli legitimációját. Kérte annak megállapítását, hogy ez minden külön vizsgálat nélkül megillette a kifogást előterjesztőt.

[31] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta az I. rendű hitelező igényének nyilvántartásba vételére irányuló kifogást, a másodfokú bíróság pedig a Kúriától alapvetően eltérő álláspontot foglalt el. Nem ismert, hogy mi alapján állapította meg az ítélőtábla, hogy elfogadható bizonyítási eszközökön alapult a felszámoló döntése, és hogy a jogviszonyban nem érintett harmadik személy – másik hitelező – ezt érdemben nem támadhatja.

[32] Az I. rendű érintett hitelező felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős végzés hatályában való fenntartását és költségei megtérítését kérte.

[33] A II. rendű érintett hitelező nem nyújtott be felülvizsgálati ellenkérelmet.

[34] A felszámoló felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős végzés hatályában való fenntartását és a kifogást előterjesztő eljárási költség viselésére kötelezését kérte. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság határozata érdemben helyes, annak indokolásával azonban nem ért egyet, mert a kifogást előterjesztő nem minősül sérelmet szenvedett félnek. A kifogást előterjesztő egy elméleti egyezsége hivatkozva terjesztette elő az érveit, amelynek azonban jelen esetben nincs jelentősége, ha ilyen helyzet lenne, előadhatná a bíróság előtt az ellenérveit. Hangsúlyozta, hogy a kifogást előterjesztő által vitatott követelés közokiraton alapul, a felszámoló nem követett el jogszabálysértést, amikor azt nyilvántartásba vette. Az, hogy az adós a követelést nem tartotta nyilván a beszámolójában, nem alkalmas a követelés cáfolatára.

[35] A felszámolási eljárásban a kialakult gyakorlat szerint kizárólag abban az esetben van lehetőség a vagyontárgy erejéig nyilvántartásba venni a követelést, amennyiben az adós csak dologi kötelezett, azaz felelőssége csak a vagyontárgy erejéig áll fenn. Jelen esetben a kérdéses ingatlan tekintetében ez a helyzet nem áll fenn, a hitelezői igények kielégítéséért az adós teljes vagyonával helytállni tartozik.

[36] Kiemelte, hogy nincs törvényes lehetősége a végrehajtási joggal biztosított követelést átsorolni, hiszen a Cstv. 49/D. § (6) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a Cstv. 49/D. § (1) és (2) bekezdése szerinti követelés ki nem egyenlített részének kielégítése esetén alkalmazható csupán a Cstv. 57-58. § szakasza. Értelemszerűen a ki nem egyenlített rész csak az értékesítést követően állapítható meg, így nincs lehetőség a követelés azt megelőzően történő átsorolására. Ez akkor is igaz, ha egyébként valószínűsíthető, hogy nem kerülhet sor valamennyi Cstv. 49/D. §-a szerinti jogosult kielégítésére, hiszen a kielégítés mértéke még nem állapítható meg, a felszámoló részére a jogalkotó ebben a körben becslési lehetőséget nem biztosított.

[37] A felszámolási eljárás speciális szabályaira tekintettel a teljes követelés került a Cstv. 49/D. §-a szerinti kategóriába nyilvántartásba vételre és a vagyontárgy értékesítését

követően fedezetlenül maradt követelés kerül a Cstv. 57. § (1) bekezdése szerinti megfelelő kategóriába besorolásra.

A Kúria döntése és jogi indokai

[38] A Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint.

[39] A Kúria elsődlegesen megállapította, hogy a kifogást előterjesztő megalapozatlanul hivatkozott a Pp. 266. §-ának sérelmére, a másodfokú bíróság e körben kifejtett álláspontjával mindenben egyetért.

[40] A felülvizsgálati eljárásban három jogkérdésben kellett a Kúriának állást foglalnia, egyrészt, hogy támadhatja-e kifogással a felszámolót az egyik hitelező a másik hitelező igényének nyilvántartásba vétele miatt, másodsorban, ha az első kérdésre igenlő a válasz, úgy van-e korlátja a kifogás előterjesztésének, végül pedig hogy hogyan kell nyilvántartásba vennie a felszámolónak a biztosított hitelezők igényét, s mi a teendője, ha az adós felszámolási kényszeregyezségi javaslatot terjeszt elő.

[41] Az első kérdéssel kapcsolatban a Kúria fenntartja EBH2010. 2154. számú döntésben kifejtett álláspontját, mely szerint az egyik hitelező a másik hitelező igényének nyilvántartásba vétele miatt a törvényben írt határidőn belül kifogással élhet, de ez csak akkor lehet eredményes, ha a felszámoló nyilvánvalóan jogszabálysértéssel fogadta el és sorolta be a bejelentett hitelezői igényt. A Kúria megítélése szerint tehát – jóllehet valóban az adós és a hitelező közötti jogviszonyt kell a felszámolónak, illetve vita esetén a bíróságnak elbírálnia, a hitelezők azonban bizonyos korlátok között támadhatják a másik hitelező igényének nyilvántartásba vételét. Megjegyzi a Kúria, hogy a másodfokú bíróság sem fejtett ki ezzel ellentétes álláspontot, a „nyilvánvaló jogszabálysértés” kifejezés a „Cstv. garanciális rendelkezéseibe ütközés” kifejezéssel, illetőleg „az egyedi és a jogviszony keretein belül történő értékelésen túl további mérlegelést nem igénylő kirívó jogszabálysértés” megfogalmazással egyenértékű.

[42] Figyelemmel arra, hogy e speciális tartalommal a kifogás előterjesztésére tehát lehetőség van, a következő eldöntendő kérdés az, hogy milyen korlátja van a kifogás benyújtásának, azaz egyáltalán érdemben vizsgálható-e a felszámolóval szemben benyújtott kifogás, olyan személy nyújtotta-e be ezt a speciális kifogást, aki erre jogosult.

[43] Nyilvánvaló, hogy a hitelezők mint a Cstv. 6. § (4) bekezdésében felsorolt felek, jogosultak kifogás előterjesztésére. E speciális, más hitelező igényének nyilvántartásba vétele miatti kifogás előterjesztésére azonban e jogosítványuk nem korlátlan. A Kúria továbbra is irányadónak tekinti a BH2015. 258. számú eseti döntés II. pontjában kifejtett álláspontját. Eszerint a hitelezők támadhatják a felszámoló tevékenységét kifogással a saját kielégítési kategóriájukhoz képest a sorrendben előbb álló kategóriába sorolt más hitelező követelésének elfogadása és besorolása, illetve a saját kategóriájukba sorolt más hitelező követelésének elfogadása és besorolása miatt, ha a saját kategóriájukon belül nincs kielégítési sorrend. A

felszámolás megindulása után a hitelezők alapvető joga az, hogy az adós vagyonából a felszámolási eljárásban a Cstv-ben meghatározott módon a követelésük kielégítést nyerjen. Miután a Cstv. szigorú sorrendet ír elő a hitelezői igények kielégítésére, ezért a kielégítési sorrendben előbb álló hitelezőnek alapvetően nincs a felszámolási eljárás szabályai szerint figyelembe vehető jogi érdeke olyan kifogás benyújtására, melyben a felszámolónak egy a kielégítési sorrendben hátrább álló hitelezői igény nyilvántartásba vételére vonatkozó intézkedését támadja. E tekintetben tehát nem sérelmet szenvedett fél.

[44] Az ítéletábra jelen eljárásban arra hivatkozva állapította meg a kifogást előterjesztő hitelező eljárási legitimációját, hogy az adós által benyújtott egyezségi javaslat esetén a Cstv. 44. § (1) bekezdése szerinti szavazatszámításnál az I. rendű (illetve a II. rendű) hitelező „biztosított követelésének értéke a kielégítési sorrendben elfoglalt helyétől függetlenül is alakíthatja a kifogásoló jogait és kötelezettségeit, ezáltal valóságos és később nem orvosolható sérelmet szenvedhet, ha a felszámolónak a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos intézkedése jogellenes.”

[45] A Kúria e vonatkozásban utal a Gfv.VII.30.251/2015/8. számú, a csődegyezséggel kapcsolatban kifejtett álláspontjára, amelyet irányadónak tart a felszámolási kényszeregyezés Cstv. 49/D. §-ába sorolt hitelezőinél is: „Addig a mértékig, ameddig a zálogtárgy értéke fedezi a zálogjoggal biztosított követelést, a zálogjogosultaknak egyforma szavazati joga van, nincs különbség közöttük arra tekintettel, hogy egyébként milyen sorrendben keletkezett a zálogjoguk a vagyontárgyon.” Rendkívül fontos ezért annak megállapítása, hogy a zálogtárgy értéke fedezi-e a zálogjoggal biztosított követelést.

[46] Ezzel kapcsolatban a Kúria álláspontja a következő. Helytállóan hivatkozott a felszámoló arra, hogy amennyiben a rendelkezésre álló okiratok igazolják a hitelező igényét és biztosított helyzetét, a felszámolónak – ha a zálogtárgy létezik és a felszámoló birtokába kerül – biztosított hitelezőként kell nyilvántartásba vennie a hitelezői igényt. A kielégítési sorrendben elfoglalt hely – az egyezségkötést kivéve – a felszámolás folyamatában a hitelezői jogosítványokat nem befolyásolja, majd csak az adós vagyonának hitelezők közötti szétosztásánál lesz jelentősége. Ezért, ha a felszámolás során nem nyújt be egyezségi ajánlatot az adós, a felszámolási eljárás folyamatában a vagyontárgy értékesítéséig irreleváns, hogy a felszámoló milyen – igazolt – összegű követelést tart biztosítottként nyilván.

[47] Az értékesítéskor, illetve az eljárás befejezésekor válik majd ismét lényegessé, hogy milyen összegű biztosított hitelezői igényt jelentettek be és vett a felszámoló nyilvántartásba. Amennyiben a vagyontárgyat sikerült értékesíteni, úgy a befolyt vételár felosztásával egyértelművé válik, hogy mekkora volt a vagyontárgy értéke, azaz milyen mértékig biztosította a hitelezők igényét a vagyontárgy [Cstv. 49/D. § (1) bekezdés]. Értékesítetlen zálogtárgyak esetén a Cstv. 56. § (3) bekezdése ad iránymutatást, a vagyontárgy hitelezők közötti felosztásánál a vagyontárgy legutolsó értékesítési hirdetményben meghirdetett minimálára lesz az az érték, amelyet a biztosított hitelezői követelések megállapításánál figyelembe kell venni.

[48] A felszámolási egyezségi javaslat benyújtásánál azonban általában még nem történt értékesítési hirdetés, ugyanakkor, amint azt helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság,

jelentősége van a biztosított hitelezői csoportban annak, hogy mekkora összegű igény minősül biztosítottnak, s így mennyi szavazattal rendelkezik a hitelező.

[49] A Kúria megítélése szerint az adós által benyújtott egyezségi javaslat esetén a felszámoló a Cstv. 42. §-a szerinti kötelezettségének – melyben egyebek mellett a felszámoló összegzi az egyes hitelezői csoportok követeléseit – úgy tesz eleget, hogy ha biztosított vagyontárgy (zálogtárgy) is van az adós vagyonában, akkor arra vonatkozóan szakértői véleményt szerez be, s ennek alapján a biztosított hitelezők csoportjában meghatározza, meddig biztosítja a vagyontárgy értéke a bejelentett igényeket. Adott esetben ez a besorolás kifogással támadható, mert ilyen esetben a saját – biztosított – kategórián belül nincs kielégítési sorrend, itt van jelentősége a BH2015. 258. eseti döntésben kifejtetteknek.

[50] A Kúria nem ért egyet a kifogást előterjesztő hitelezővel abban, hogy a felszámolás kezdő időpontjára vonatkozóan kellene megállapítani a vagyontárgy értékét. Nem vitásan az adóssal szembeni követelések lejárttá válnak, rögzülnek, azonban a vagyontárgyak értéke folyamatosan változhat. Éppen ezért nem fogadható el a csődeljárásban megállapított érték sem, mert időközben a piaci körülményekben, a vagyontárgy állagában stb. változás következhetett be. A Kúria Gfv.VII.30.161/2017/13. számú határozata más jogkérdésben foglalt állást, az ügyszakosság hiányában az előzőekben vizsgált kérdésben nem tekinthető irányadónak.

[51] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján az érdemben helyes jogerős végzést hatályában fenntartotta.

Záró rész

[52] A kifogást előterjesztő hitelező felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felszámoló és az I. rendű érintett hitelező felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a jogi képviselőjükkel felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíjak összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdése, és a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

[53] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

Budapest, 2022. szeptember 27.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hiteléről: